Om kostnadsutvecklingen för vårdvalsmarknaderna

De senaste åren har de borgerliga partierna i Region Stockholm infört 39 så kallade vårdval inom hälso- och sjukvården i länet. Ingen annan region i landet har valt att införa så många vårdvalsmarknader som Stockholm. De regioner som infört flest vårdval förutom Region Stockholm är Region Uppsala samt Region Skåne som båda i dagsläget har 11 vårdvalsområden. Ett argument för införande av ett högt antal vårdval i Region Stockholm har handlat om att vården ska bli mer effektiv.

Vårdvalsmarknaderna handlar i första hand om vårdbolagens valfrihet då de innebär en fri etableringsrätt, samt fri dragningsrätt på skattemedel för privata vårdbolag inom ett visst vårdområde. Vi socialdemokrater har länge varnat för att kostnadsutvecklingen inom vårdvalen riskerar äta upp resurser från andra delar av hälso- och sjukvården såsom akutsjukhusen och vårdcentralerna. Detta dels då vårdvalen ofta saknar möjlighet till kostnadskontroll, samt då fragmentiseringen av vården i 39 separata vårdvalsmarknader försvårar samordning och ett effektivt resursutnyttjande.

Svenska dagbladet har tidigare visat att kostnaderna för flera vårdval har ökat med över 100 procent från att de infördes till och med år 2017 (det första vårdvalet infördes 2008). Samtidigt visar hälso- och sjukvårdsnämndens tertialbokslut från januari till april 2019 att kostnaderna för vårdvalsmarknaderna fortsätter att öka. Totalt sett ökade kostnaderna för den externt köpta hälso- och sjukvården med 7,6 procent under denna tidsperiod, det motsvarar 123 miljoner kronor mer än budgeterat. I rapporten lyfts kostnaderna för vårdvalen som en viktig orsak till detta.

Att kostnaderna inom de privata vårdvalsmarknaderna tillåts skena är särskilt allvarligt i ett läge när regionen riskerar ett underskott på drygt 600 miljoner kronor i år. Kostnadsutvecklingen inom vårdvalen står även i skarp kontrast till resursuppräkningen för länets akutsjukhus, som trots en alarmerande vårdplats- och personalbrist är grovt underfinansierade. I hälso- och sjukvårdsnämndens budgetunderlag för 2020 ser denna utveckling ut att fortsätta då akutsjukhusen resurser endast räknas upp med två procent.

Med anledning av ovanstående ställer vi följande frågor:

- Hur ser kostnadsutvecklingen ut inom vårdvalen sedan de infördes?

- Hur ser kostnadsutvecklingen ut inom vårdvalen under 2018 respektive 2019?

- Hur skiljer sig kostnadsutvecklingen inom vårdvalen 2018 samt 2019 i förhållande till kostnadsutvecklingen i den övriga hälso- och sjukvården i regionen?

- Inom vilka vårdval har kostnadsutvecklingen varit högst respektive lägst sedan de infördes?

- Är det hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning att införandet av 39 vårdval har skapat en mer effektiv vård?

- Är det hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning att införandet av 39 vårdval har påverkat möjligheten till att ge vård efter behov enligt hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf?

Talla Alkurdi (S)